

Trends and Important Results in Theses about Smartphone Addiction

Mahmut AKGÜL *¹

* Corresponding Author, mahmutmer@gmail.com

¹Ministry of Education, Turkey

ARTICLE INFO

Article history:

Received: 08.06.2020

Accepted: 08.07.2020

Online: 27.11.2020

Published: 01.12.2020

Keywords:

Smartphone Addiction
Addiction

Master thesis

ABSTRACT

The aim of this study is to systematically analyze the theses studied on smartphone addiction. In this context, the theses that are open to access from the Higher Education Council National Thesis Center and which include the keywords of smartphone addiction and telephone addiction are determined by criterion sampling technique. In the screening made according to these criteria, 48 theses between 2016-2020 were reached. This study is a descriptive research and document review steps were followed to examine the data obtained in the study. Some of the data in the 48 theses reached were tabulated. These data are as follows; thesis title includes author, year, city, university, thesis type, institute, program, research model, sample, number of participants, smartphone addiction prevalence, keywords, variables related to the study and important results. These data were analyzed using Microsoft Power BI-Desktop program and WordArt Web 2.0 tool. According to the information obtained, it has been determined that theses are mostly studied at master's level and in 2019. The vast majority of the theses examined have been studied in the screening model, and the sample groups mostly include people under the age of 25. The most frequently mentioned keywords in the related theses are smart phone, addiction, loneliness, adolescent, depression, sleep quality, life satisfaction, etc. It shaped. Besides, gender, class level, age, income status, etc. in these variables have been widely studied. Based on the data obtained, it was determined that in most of the theses, smartphone addiction scores did not differ statistically according to gender, class level and income status. In addition, the studies that found that the female participants' smartphone addiction is higher than the men are more than the opposite situation. It is thought that the obtained results will guide future studies on smartphone addiction.

Akıllı Telefon Bağımlılığı Konusu Çalışılan Tezlerdeki Eğilimler ve Önemli Bulgular

MAKALE BİLGİSİ

Makale Geçmişi:

Geliş: 08.06.2020

Kabul: 08.07.2020

Çevrimiçi: 27.11.2020

Yayın: 01.12.2020

Anahtar Kelimeler:

Akıllı Telefon Bağımlılığı

Bağımlılık

Lisansüstü Tez

ÖZET

Bu çalışmanın amacı akıllı telefon bağımlılığı ile ilgili çalışılmış tezlerin sistematik bir şekilde incelenmesidir. Bu kapsamda Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden erişime açık olan ve akıllı telefon bağımlılığı ile telefon bağımlılığı anahtar kelimelerini içeren tezler ölçüt örnekleme tekniğiyle belirlenmiştir. Bu kriterlere göre yapılan taramada 2016-2020 yılları arasında yer alan 48 teze ulaşılmıştır. Bu çalışma betimsel bir araştırma olup çalışmada elde edilen verileri irdeleyebilmek amacıyla doküman incelemesi adımları izlenmiştir. Ulaşılan 48 tezde yer alan bazı veriler tablo haline getirilmiştir. Bu veriler şöyledir; tez başlığı, yazar, yıl, şehir, üniversite, tez türü, enstitü, program, araştırma modeli, örneklem, katılımcı sayısı, akıllı telefon bağımlılığı oranı, anahtar kelimeler, çalışmayla ilişkili olarak ele alınan değişkenler ve önemli sonuçlar şeklindedir. Bu veriler Microsoft Power BI-Desktop programı ve WordArt Web 2.0 aracı kullanılarak analiz edilmiştir. Elde edilen bilgilere göre tezlerin ağırlıklı olarak yüksek lisans düzeyinde ve 2019 yılında çalışıldığı tespit edilmiştir. İncelenen

tezlerin büyük çoğunluğu tarama modelinde çalışılmış olup, örneklem grupları çoğunlukla 25 yaş altı kişileri kapsamaktadır. İlgili tezlerde en fazla geçen anahtar kelimeler akıllı telefon, bağımlılık, yalnızlık, ergen, depresyon, uyku kalitesi, yaşam doyumu vb. şeklindedir. Bununla birlikte tezlerde cinsiyet, sınıf düzeyi, yaş, gelir durumu vs. değişkenleri çokça incelenmiştir. Elde edilen verilere dayalı olarak tezlerin çoğunda akıllı telefon bağımlılığı puanlarının cinsiyete, sınıf düzeyine ve gelir durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Ayrıca kadın katılımcıların akıllı telefon bağımlılığının erkeklere göre daha yüksek olduğu sonucunu tespit eden çalışmalar tam tersi duruma göre daha fazladır. Elde edilen sonuçların, akıllı telefon bağımlılığıyla ilgili bundan sonra yapılacak çalışmalara yol göstereceği düşünülmektedir.

1. Giriş

Teknolojinin insan hayatının her alanında olduğu, internetin ve buna bağlı olarak gelişen teknolojik cihazların kullanımının hızla arttığı görülmektedir (Yen, Yen, Chen, Chen ve Ko, 2007). Çeşitli dijital cihazlar ile internet erişimi her an ve her yerden sağlanmaktadır. Daha önceki yıllarda yalnızca bilgisayarlar ile erişim sağlanan internete, akıllı telefonlarla her zaman erişim sağlanabilmektedir. Hemen hemen her bireyin akıllı telefona sahip olması, bireylerin istekleri doğrultusunda ihtiyaçlarını karşılayabilmelerine imkân tanımaktadır. Akıllı telefonların geniş ve dokunmatik ekrana sahip olmaları nedeniyle etkileşimin artması ve sosyal medyanın cazibesi nedeniyle akıllı telefon insan hayatının vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. Teknolojik cihazlar sayesinde, insanlar artık her yerde güncel olaylar hakkında bilgi edinebilir, insanlarla iletişime geçebilir, boş vakitlerini ve eğlence ihtiyaçlarını karşılayabilmektedir (Durak, 2020). Dünyada olduğu gibi teknolojik cihazlar ülkemizde de çok yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. We Are Social'ın yapmış olduğu "2020 Global Digital" çalışma raporuna göre ülkemizde 83 milyonun üzerinde olan nüfusun yaklaşık 77 milyonunun (%92) mobil aboneliği bulunmaktadır. Aynı raporda ülkemizin sosyal medyada harcanan süre açısından dünyada üst sıralarda olduğu ve aktif sosyal medya kullanıcı sayısının 54 milyon (%64) olduğu belirlenmiştir. Yine adı geçen raporda bireyler internet ortamında günlük ortalama 7 saat 29 dakika zaman geçirmektedir (We Are Social, 2020). TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu)'e göre 2019 Eylül ayı sonu itibariyle cep telefonu abone sayısı yaklaşık 83 milyon, internet abone sayısı ise 77 milyon civarındadır (TÜİK, 2020).

İnternet ve akıllı telefonların kullanılmasıyla olumlu noktaların yanı sıra istenmeyen olumsuz durumların da ortaya çıktığı belirtilmektedir. Akıllı telefonların yanlış ve yoğun kullanımı sonucunda bedensel, ruhsal ve davranışsal birtakım problemler ortaya çıkabilmekte ve bireyler üzerinde olumsuz etkilere neden olmakta (Çakır ve Oğuz, 2017); ayrıca bağımlılık gibi sağlık, psikolojik ve sosyal açılardan sonuçları olan birtakım olumsuz neticeleri de beraberinde getirmektedir (Bian ve Leung, 2015; Choliz, 2012). Akıllı telefonların bilinçsiz

kullanılması neticesinde akıllı telefon bağımlılığı (ATB) riski ortaya çıkabilmektedir. Bağımlılık; bir kişiye, bir varlığa ya da bir objeye karşı duyulan engellenemeyen istek, bir başka iradenin himayesi altına girme durumudur (Uzbay, 2009). Bir başka ifadeyle bağımlılık, belirli bir durum ya da nesne ile kurulan ilişki neticesinde ortaya çıkan bir durum olarak ele alınmakta ve birbirleriyle ilişkili davranışların bir sonucu olarak görülmektedir (Young, 1999). ATB ise davranışsal bağımlılık arasında gösterilen teknoloji bağımlılığının bir türü olarak kabul edilmektedir (Lin vd.,2014). Davranışsal bağımlılık kavramı ise bir kimyasal madde alımı olmadan bir davranışın kontrolsüz bir biçimde sergilenmesi neticesi oluşan bağımlılıklar olarak ifade edilmektedir (Griffiths, 2003).

ATB ile ilgili çalışmalar incelendiğinde sistematik inceleme çalışması yapılmadığı belirlenmiştir. Böyle bir eksikliği gidermek adına akıllı telefon bağımlılığı ve akıllı telefon anahtar kelimeleri kullanılarak Ulusal Tez Merkezi'nde tarama yapılmış ve erişime açık 48 teze ulaşılmıştır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı akıllı telefon bağımlılığı ve telefon bağımlılığı anahtar kelimelerini içeren ve erişime açık olan tezlerin sistematik bir şekilde incelenmesidir. Aynı zamanda alanyazında ATB ile ilgili sistematik bir araştırmanın yer almaması da bir eksiklik niteliğindedir. Bu çalışma ile belirtilen bu eksiklik giderilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda tezlerde hangi durumların incelendiği ve ne gibi sonuçların elde edildiği irdelenmiştir. Çalışmanın amacı doğrultusunda aşağıda belirtilen sorulara yanıt aranmıştır:

ATB ile ilişkin çalışılmış tezlerin;

1. Yıllara göre dağılımı nasıldır?
2. Şehirlere göre dağılımı nasıldır?
3. Üniversitelere göre dağılımı nasıldır?
4. Enstitüye göre dağılımı nasıldır?
5. Tez türüne göre dağılımı nasıldır?
6. Araştırma modeline göre dağılımı nasıldır?
7. Örneklem türü seçimi nasıl dağılmaktadır?
8. Katılımcı sayıları nasıl dağılmaktadır?
9. Tarama çalışmalarında ATB düzeyine ilişkin betimsel bulguların dağılımı nasıldır?
10. Tezlerde yer alan anahtar kelimeler nasıl dağılmaktadır?
11. Tez çalışmalarında ilişkili olarak ele alınan değişkenler nelerdir?
12. Tarama modelinde yapılmış çalışmaların bulgularının dağılımı nasıldır?

2. Yöntem

Bu araştırma betimsel bir araştırma olup doküman incelemesi niteliğindedir. Bu yöntem, araştırılması planlanan olay veya olgular ile ilgili bilgileri içeren materyallerin analizini kapsamaktadır (Şimşek, 2009).

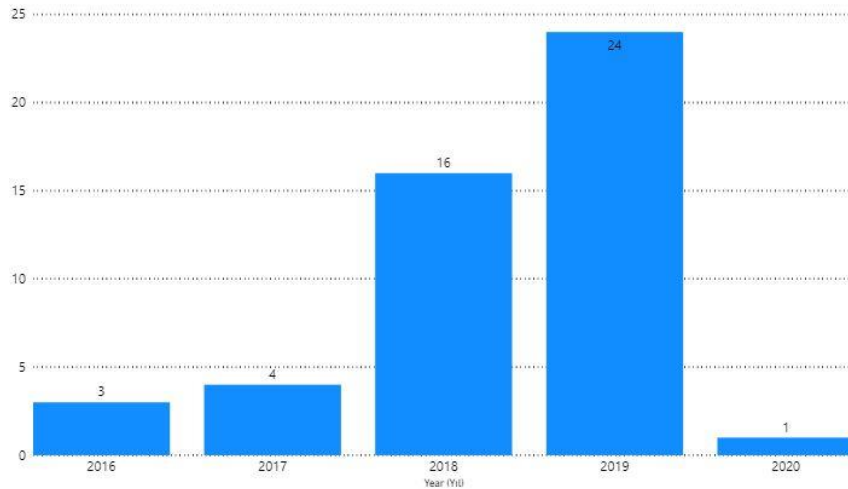
İncelenen tezler, akıllı telefon bağımlılığı ve telefon bağımlılığı anahtar kelimelerini içermekte olup Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi'nden erişime açık olma kriterleri kullanılarak ölçüt örnekleme tekniğiyle belirlenmiştir. Bu kriterlere göre yapılan taramada 2016-2020 yılları arasında yer alan 48 teze ulaşılmıştır.

2.1. Verilerin Toplanması ve Analizi

Ulaşılan 48 tezde yer alan bazı bilgiler tablo haline getirilmiştir. Bu bilgiler şöyledir; tez başlığı, yazar, yıl, şehir, üniversite, tez türü, enstitü, program, araştırma modeli, örneklem, katılımcı sayısı, ATB oranı, anahtar kelimeler, çalışmayla ilişkili olarak ele alınan değişkenler, önemli sonuçlar ve özet şeklindedir. Bu bilgiler ışığında Microsoft Power BI Desktop programı ve WordArt Web 2.0 aracı kullanılarak veriler analize edilmiştir.

3. Bulgular

Bu çalışmada akıllı telefon bağımlılığı ile ilgili olarak erişime açık tüm tezler incelenmiştir. Bu bağlamda elde edilen bilgiler bu bölümde sunulmuştur. ATB ile ilgili incelenen tezlerin yıllara göre dağılımı Şekil 1'de yer almaktadır.

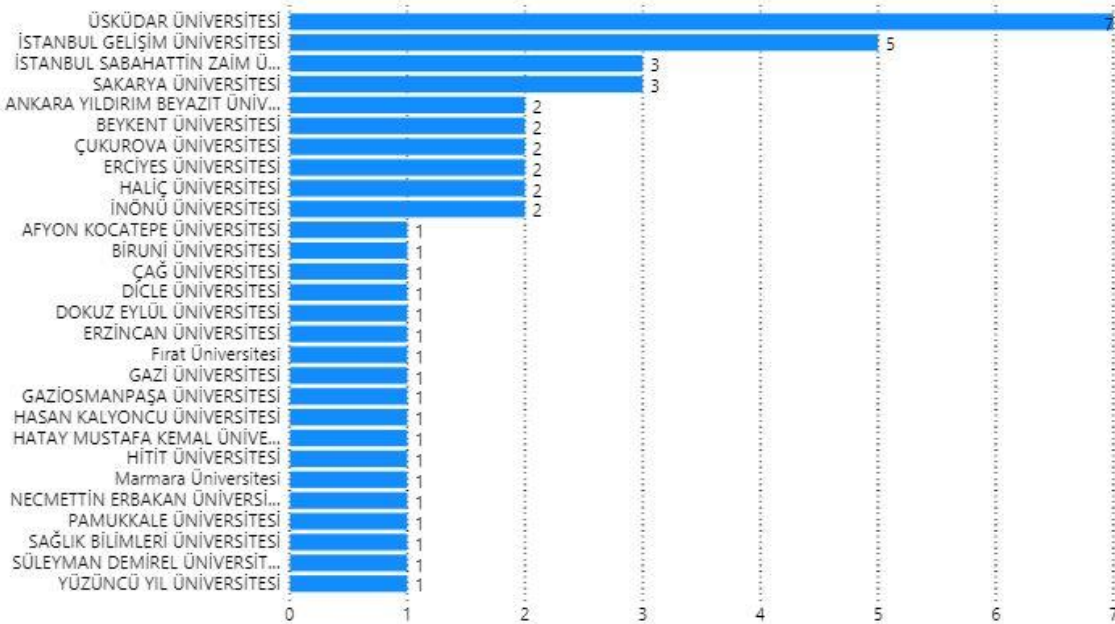
Şekil 1. Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı

Şekil 1 incelendiğinde ATB ile ilişkili tezlerin en çok 2019 (n=24) yılında çalışıldığı görülmektedir. 2017 yılından sonra ATB ile ilişkili tez çalışmalarının arttığı gözlemlenmiştir. ATB ile ilgili incelenen tezlerin şehirlere göre dağılımı Şekil 2’de yer almaktadır.

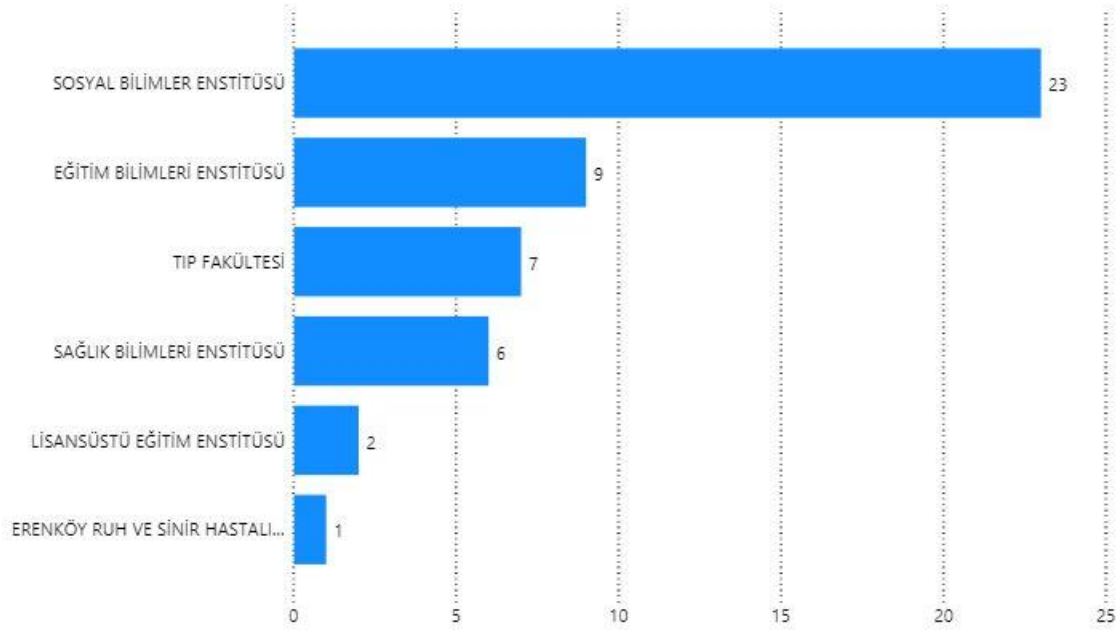
Şekil 2. Tezlerin Şehirlere Göre Dağılımı

Şekil 2’ye göre ATB ile ilgili tezlerin en fazla İstanbul’da yer alan üniversitelerde çalışıldığı tespit edilmiştir. Şehir dağılımı incelendiğinde tez çalışmaları Türkiye geneli bir dağılım göstermemektedir. ATB ile ilişkili tezlerin üniversitelere göre dağılımı Şekil 3’te yer almaktadır.

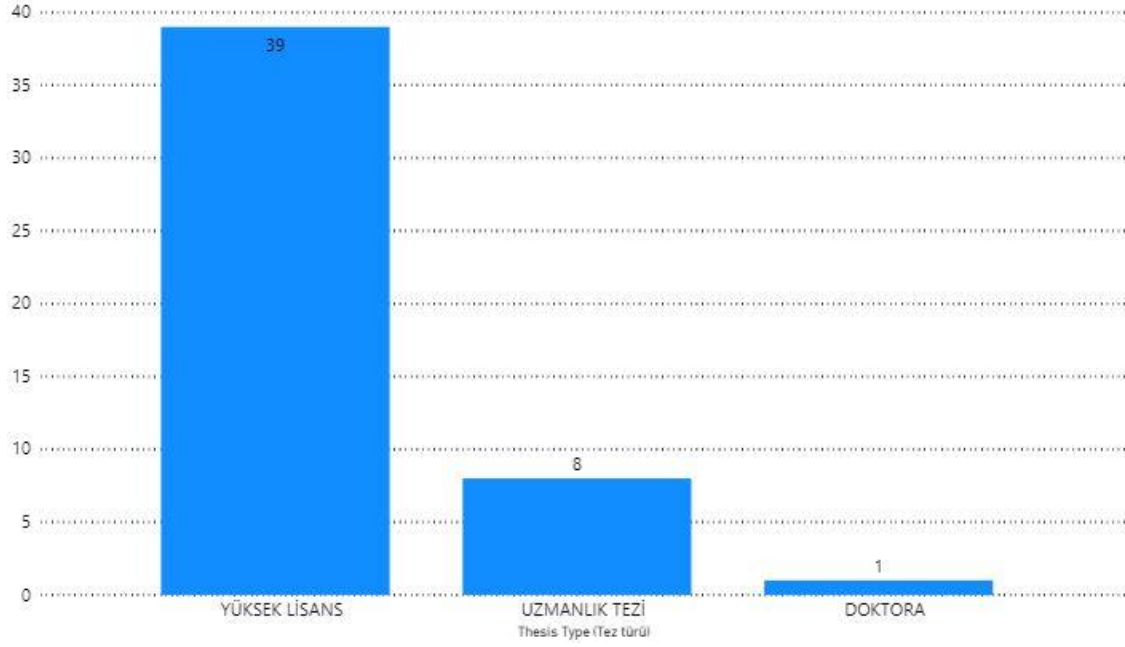
Şekil 3. Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Şekil 3'e göre ATB ile ilişkili en fazla tez çalışması yapmış ilk iki üniversite Üsküdar (n=7) ve İstanbul Gelişim (n=5) üniversiteleridir. ATB ile ilgili incelenen tezlerin enstitüye göre dağılımı Şekil 4'te yer almaktadır.

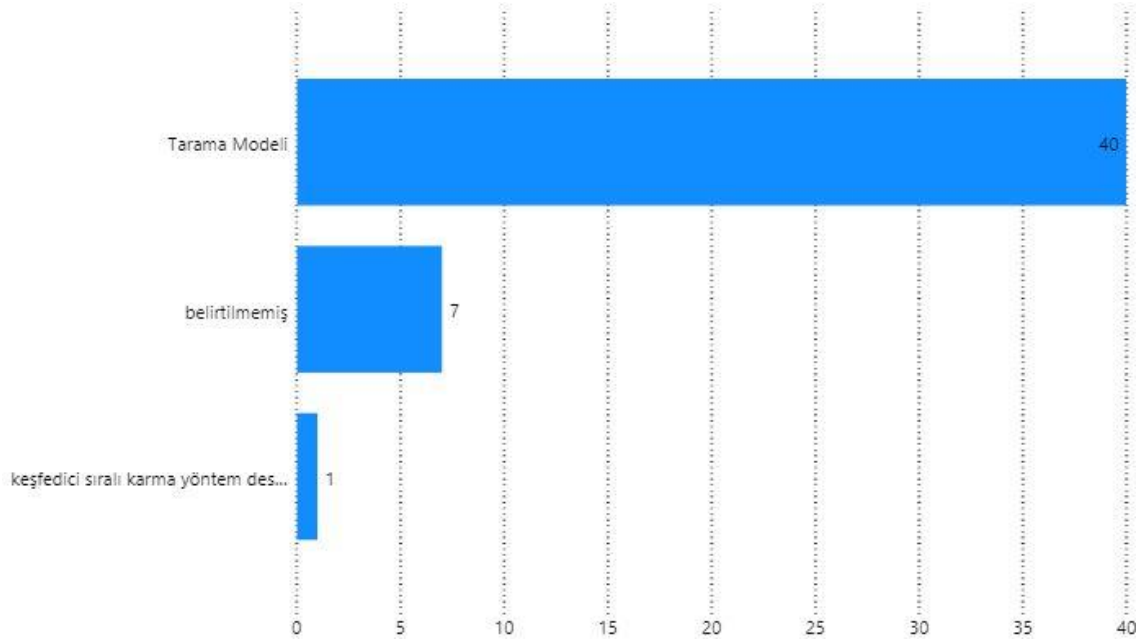
Şekil 4. Tezlerin Enstitüye Göre Dağılımı

Şekil 4 incelendiğinde ATB ile ilişkili tezlerin en fazla sosyal bilimler enstitüsünde (n=23) çalışıldığı görülmektedir. Şekil 4'e göre sosyal bilimler enstitüsünün ardından 9 tez ile eğitim bilimleri enstitüsü gelmektedir. Buna göre ATB ile ilgili çalışmaların farklı disiplin alanlarında ve bağlamlarda ele alındığı söylenebilir. ATB ile ilgili çalışılmış tezlerin türlerine göre dağılımı Şekil 5'te yer almaktadır.

Şekil 5. Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı

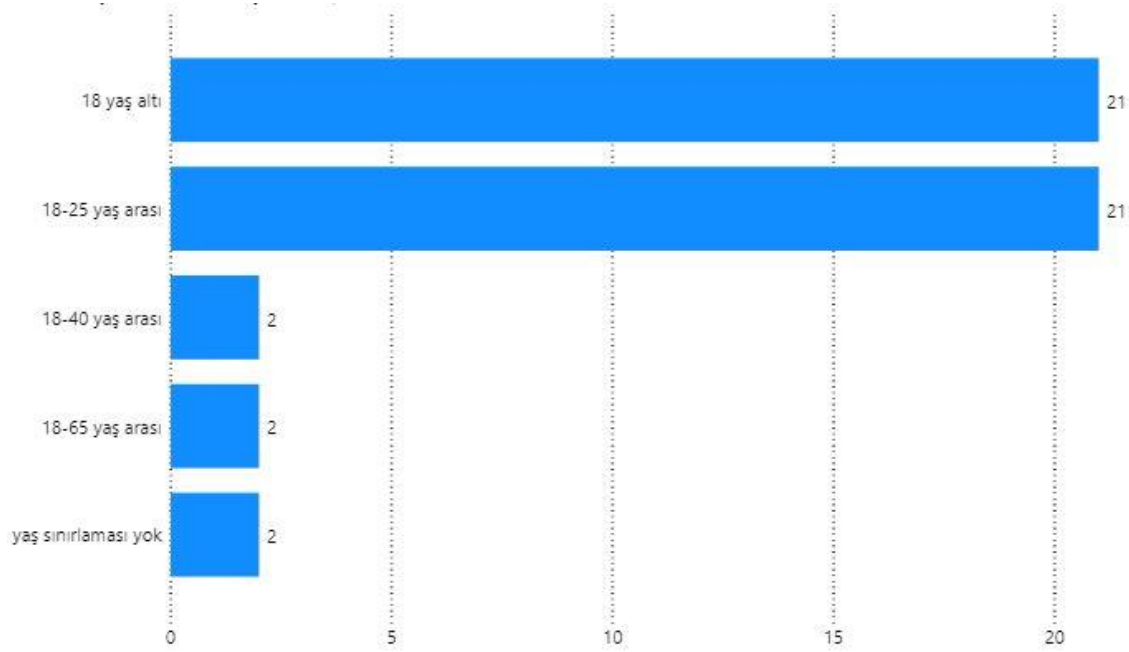
Şekil 5 incelendiğinde ATB ile ilişkili çalışmaları ağırlıklı olarak yüksek lisans tezlerinin (n=39) oluşturduğu görülmektedir. ATB ile ilgili çalışılmış tezlerin araştırma modeline göre dağılımı Şekil 6'da yer almaktadır.

Şekil 6. Tezlerin Araştırma Modeline Göre Dağılımı

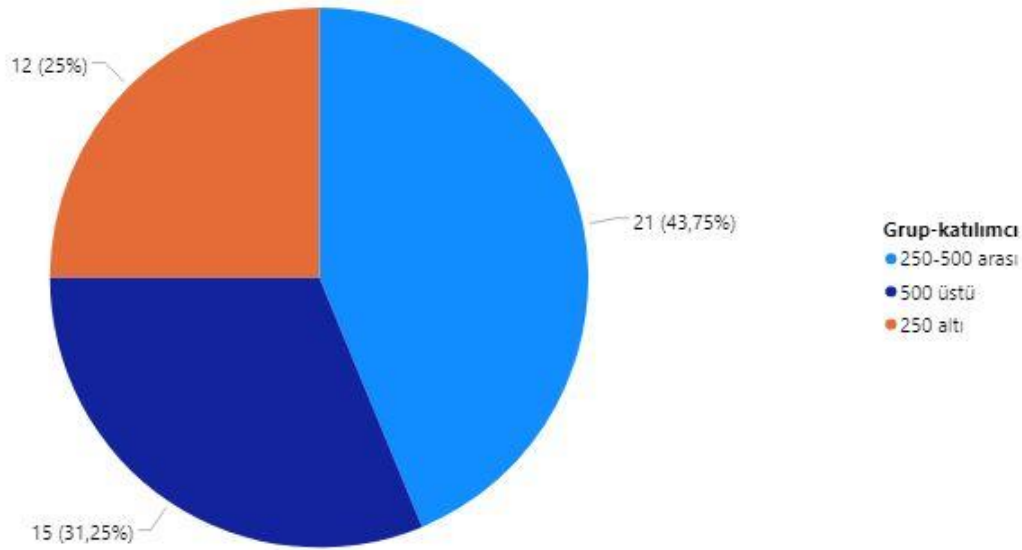
Şekil 6 incelendiğinde ATB ile ilişkili tezlerin en fazla tarama modelinde yürütüldüğü (n=40) görülmektedir. Araştırma modeli belirtilmeyen tezler incelendiğinde tarama modeli kapsamında oldukları belirlenmiştir. Buna

karşın bu tezlerin içeriğinde çalışmanın modeli açıklanmamıştır. ATB ile ilgili çalışılmış tezlerin örneklem türüne göre dağılımı Şekil 7’de yer almaktadır.

Şekil 7. Tezlerin Örneklem Türüne Göre Dağılımı

Şekil 7’ye göre ATB ile ilgili çalışmaların 18 yaş altı (f=21) ve 18-25 yaş aralığında (f=21) yoğunlaştığı görülmektedir. Diğer yaş aralıklarında ise çalışmaların sınırlı sayıda olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. ATB ile ilgili çalışılmış tezlerin katılımcı sayısına göre dağılımı Şekil 8’de yer almaktadır.

Şekil 8. Tezlerin Katılımcı Sayısına Göre Dağılımı

Şekil 8'e göre incelenen tezlerde katılımcı sayısının çalışmaların yarısına yakınında 250-500 (%43,75) arasında olduğu görülmektedir. Katılımcı sayısı 500 üstü olan tezlerin sayısı 15 (%31,25) iken katılımcı sayısı 250 altı 12 (%25) tez bulunmaktadır. ATB ile ilişkili tezlerde akıllı telefon bağımlılık düzeylerine ilişkin betimsel bulgular Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. ATB Düzeyine İlişkin Betimsel Bulgular

#	Çalışma	Bağımlılık oranı bulguları*
1	(Daysal, 2019)	Öğrencilerin %41,8' inde ATB riski tespit edilmiştir.
2	(Çetinkaya, 2019)	Bağımlılık oranı %17,03 olarak tespit edilmiştir.
3	(Üstündağ Öcal, 2019)	Kadın öğrencilerin %38,8'inde (n=236), erkek öğrencilerin %30,4'ünde (n=174) ATB riski bulunmaktadır.
4	(Çelik, 2019)	Kadın öğrenciden 306'sının (%43,65) ve 246 erkek öğrenciden 101'inin (%41,05) ATB riskinin yüksek olduğu belirlenmiştir.
5	(Mazılı, 2019)	Ergenlerin %55,2'sinde düşük düzeyde ATB, %38,2'sinde orta düzeyde ATB ve %6,6'sında yüksek düzeyde ATB tespit edilmiştir.
6	(Özcan, 2019)	Araştırmada ATB sıklığı %34,6 olarak (kadınlarda %35,9, erkeklerde %33,0) saptanmıştır.
7	(Ağgöl, 2019)	ATB oranı kadınlarda %31,29, erkeklerde %36,05 olarak bulunmuştur. Çalışmanın genelinde ATB oranı %33 olarak bulunmuştur.
8	(Demircan Uza, 2019)	Kadın katılımcıların %68,9'u, erkek katılımcıların ise %51'i ATB riski taşımaktadır.
9	(Ölmeztoprak, 2019)	Öğrencilerde ATB oranı toplamda %36,3 olarak bulunmuştur (44). Kadınların %34,8'i (n: 115) bağımlı olarak saptanırken, erkeklerin %42,5'i (n: 34) bağımlı olarak bulunmuştur.
10	(Yücelten, 2016)	Katılımcıların %43'ü ATB olarak tespit edilmiştir.
11	(Atıcı, 2017)	Katılımcıların %17,7'si (n=81) ATB olarak tespit edilmiştir.
12	(Yapça Kaypaklı, 2017)	ATB oranı % 42,0 (n=63) olarak saptanmıştır. Erkek katılımcıların % 47,8'inde (n=32), kadın katılımcıların % 53,4'ünde (n=31) ATB saptanmıştır.
13	(Kızıltoprak, 2018)	Katılımcıların % 56,6'sı ATB göstermiştir.
14	(Derici, 2018)	Kadınların %12'si, erkeklerin ise %23'ü ATB olarak tespit edilmiştir.

	(Yücelten, 2016).		
Ekonomik durum ile ATB arasında anlamlı bir ilişki yoktur (n=19).	(Aggöl, 2019), (Alkın, 2018), (Boyalı, 2020), (Büdük, 2018), (Çelik, 2019), (Çevik, 2018), (Doğan, 2019), (Dursun, 2017), (Gültekin, 2019), (Güneş, 2018), (Koçyiğit, 2019), (Mazılı, 2019), (Sarıççek, 2018), (Süler, 2016), (Tohumcu, 2018), (Tok, 2019), (Yıldırım, 2018), (Yiğit, 2019), (Yücelten, 2016).	Ekonomik durum ile ATB arasında anlamlı bir ilişki vardır (n=3).	(Atıcı, 2017), (Görür, 2019), (Karahancı, 2018).
ATB ile sınıf düzeyi değişkeni arasında anlamlı bir ilişki yoktur (n=15).	(Aggöl, 2019), (Alkın, 2018), (Atıcı, 2017), (Çelik, 2019), (Çetinkaya, 2019), (Çevik, 2018), (Dursun, 2017), (Görür, 2019), (Göymen, 2019), (Karahancı, 2018), (Özcan, 2019), (Sarıççek, 2018), (Sarıgül, 2019), (Tohumcu, 2018), (Yapça Kaypaklı, 2017).	ATB ile sınıf düzeyi değişkeni arasında anlamlı bir ilişki vardır (n=4).	(Boyalı, 2020), (Güneş, 2018), (Yıldırım, 2018), (Yumuşak, 2019).
ATB ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir ilişki yoktur (n=13).	(Aggöl, 2019), (Büdük, 2018), (Çevik, 2018), (Derici, 2018), (Görür, 2019), (Gültekin, 2019), (Güneş, 2018), (Mazılı, 2019), (Ölmeztoprak, 2019), (Sarıççek, 2018), (Tohumcu, 2018), (Üstündağ Öcal, 2019), (Yücelten, 2016).	ATB ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir ilişki vardır (n=9).	(Çetinkaya, 2019), (Demircan Uza, 2019), (Doğan, 2019), (Göktaş, 2019), (Karahancı, 2018), (Koçyiğit, 2019), (Özata, 2019), (Süler, 2016), (Yıldırım, 2018).
ATB ile baba eğitim düzeyi arasında anlamlı bir ilişki yoktur (n=11).	(Aggöl, 2019), (Çelik, 2019), (Doğan, 2019), (Göymen, 2019), (Gültekin, 2019), (Kalen, 2018), (Koçyiğit, 2019), (Sarıççek, 2018), (Sarıgül, 2019), (Süler, 2016), (Tohumcu, 2018).	Günlük akıllı telefon kullanım süresi ile ATB arasında anlamlı bir ilişki vardır (n=14).	(Aggöl, 2019), (Atıcı, 2017), (Demir, 2018), (Doğan, 2019), (Kızıltoprak, 2018), (Mazılı, 2019), (Ölmeztoprak, 2019), (Özata, 2019), (Özcan, 2019), (Sarıççek, 2018), (Tohumcu, 2018), (Tok, 2019), (Yapça Kaypaklı, 2017), (Yıldırım, 2018).
ATB ile anne eğitim düzeyi arasında anlamlı bir ilişki yoktur (n=8).	(Aggöl, 2019), (Göymen, 2019), (Gültekin, 2019), (Koçyiğit, 2019), (Sarıççek, 2018), (Sarıgül, 2019), (Süler, 2016), (Tohumcu, 2018).	ATB ile anne eğitim düzeyi arasında anlamlı bir ilişki vardır (n=6).	(Çelik, 2019), (Dirik, 2016), (Doğan, 2019), (Güneş, 2018), (Kalen, 2018), (Yapça Kaypaklı, 2017).
Sigara içme durumu ile ATB arasında anlamlı bir ilişki yoktur (n=7).	(Derici, 2018), (Göktaş, 2019), (Karaköse, 2019), (Ölmeztoprak, 2019), (Sarıççek, 2018), (Yıldırım, 2018), (Yiğit, 2019).	ATB ile sosyal kaygı arasında pozitif yönlü bir ilişki vardır (n=6).	(Görür, 2019), (Gümüş, 2018), (Ölmeztoprak, 2019), (Şanlı, 2018), (Yıldırım, 2018), (Yiğit, 2019).
ATB ile akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki yoktur (n=7).	(Büdük, 2018), (Çelik, 2019), (Doğan, 2019), (Dursun, 2017), (Görür, 2019), (Kalen, 2018), (Tohumcu, 2018).	ATB ile akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki vardır (n=4).	(Dirik, 2016), (Özcan, 2019), (Süler, 2016), (Tok, 2019).

Anne baba ayrı olma durumu ile ATB arasında anlamlı ilişki yoktur (n=5).	(Çevik, 2018), (Doğan, 2019), (Koçyiğit, 2019), (Sarıççek, 2018), (Tok, 2019).	Anne baba ayrı olma durumuna göre ATB artmaktadır (n=2).	(Çelik, 2019), (Göymen, 2019).
Eğitim düzeyi ile ATB arasında anlamlı bir ilişki yoktur (n=5).	(Mazılı, 2019), (Özata, 2019), (Sarıççek, 2018), (Yiğit, 2019), (Yücelten, 2016).	Eğitim düzeyi ile ATB arasında anlamlı bir ilişki vardır (n=2).	(Demircan Uza, 2019), (Doğan, 2019).
İkamet yeri ile ATB arasında anlamlı bir ilişki yoktur (n=5).	(Alkın, 2018), (Doğan, 2019), (Sarıççek, 2018), (Tohumcu, 2018), (Yiğit, 2019).	ATB ile yalnızlık arasında pozitif yönde yüksek ilişki vardır (n=5).	(Atıcı, 2017), (Çelik, 2019), (Demir, 2018), (Demircan Uza, 2019), (Özcan, 2019).
ATB ile akıllı telefon kullanım yılı değişkeni arasında anlamlı bir ilişki yoktur (n=5).	(Çelik, 2019), (Çetinkaya, 2019), (Doğan, 2019), (Tohumcu, 2018), (Yıldırım, 2018).	ATB ile depresyon arasında pozitif yönlü bir ilişki vardır (n=6).	(Göktaş, 2019), (Görür, 2019), (Gümüş, 2018), (Karahancı, 2018), (Yıldırım, 2018), (Yiğit, 2019).
ATB ile medeni durum değişkeni arasında anlamlı bir ilişki yoktur (n=4).	(Derici, 2018), (Karahancı, 2018), (Özata, 2019), (Yiğit, 2019).	ATB ile medeni durum değişkeni arasında anlamlı bir ilişki vardır (n=3).	(Demircan Uza, 2019), (Mazılı, 2019), (Üstündağ Öcal, 2019).
-	-	İnternet kullanım süresi ATB'yi artırmaktadır (n=7).	(Çetinkaya, 2019), (Demircan Uza, 2019), (Doğan, 2019), (Göymen, 2019), (Koçyiğit, 2019), (Sarıççek, 2018), (Yıldırım, 2018).
-	-	ATB, uyku kalitesini olumsuz yönde etkilemektedir (n=6).	(Ataş, 2018), (Doğan, 2019), (Gümüş, 2018), (Sarıççek, 2018), (Tohumcu, 2018), (Yıldırım, 2018).
-	-	ATB ile uyumadan önce telefon kullanma durumu arasında anlamlı bir ilişki vardır (n=4).	(Dirik, 2016), (Gümüş, 2018), (Özata, 2019), (Tohumcu, 2018).
-	-	ATB, yaşam kalitesini olumsuz yönde etkilemektedir (n=3).	(Özata, 2019), (Özcan, 2019), (Tohumcu, 2018).
-	-	ATB ile nomofobi arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır (n=2).	(Derici, 2018), (Dirik, 2016).

Tablo 2'ye göre ATB ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı ilişkinin olmadığı sonucuna 31 çalışma ulaşmıştır. Kadın katılımcıların ATB düzeyinin erkek katılımcılardan yüksek olduğu 15 tezde tespit edilmiştir. Buna karşın erkek katılımcıların ATB düzeyinin kadın katılımcılardan daha yüksek olduğu 5 çalışma belirlenmiştir. ATB ile

depresyon (n=6), yalnızlık (n=5) ve sosyal kaygı (n=6) seviyelerinin arttığı sonucuna ulaşan çalışmalarda tespit edilmiştir.

4. Tartışma, Sonuç ve Öneriler

4.1. Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada akıllı telefon bağımlılığı ve telefon bağımlılığı anahtar kelimelerinin geçtiği ve erişime açık olan tüm tezlerin sistematik bir biçimde incelenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda tezlerde yer alan yıl, şehir, üniversite, enstitü, tez türü, araştırma modeli, örneklem türü, katılımcı sayısı, ATB oranı, anahtar kelimeler, ilişkili olarak ele alınan değişkenler ve elde edilen önemli sonuçlar incelenmiştir. Elde edilen bilgilere göre 2017 yılından sonra ATB ile ilişkili tezlerin çalışılma durumları artış göstermiştir. En fazla 2019 yılında tez çalışması gerçekleştirilmiştir. İncelenen tezlerin en fazla İstanbul'da (%45,83) yer alan üniversitelerde, en fazla Üsküdar Üniversitesi (n=7) bünyesinde, en çok sosyal bilimler enstitüsünde (%47,92) ve en fazla 250-500 arası katılımcılarla çalışıldığı belirlenmiştir. ATB ile ilgili incelenen tezlerin en fazla yüksek lisans düzeyinde (n=39) çalışıldığı, doktora düzeyinde ise sadece bir çalışma olduğu tespit edilmiştir. Tezler araştırma modeline göre ele alındığında en fazla nicel araştırmaların yapıldığı belirlenmiştir. Araştırma modeli belirtilmeyen çalışmalar incelendiğinde tezlerin tarama modeliyle yürütüldüğü görülmüştür. Ancak bu tezlerde araştırmanın modeli ifade edilmemiştir.

Tezlerde örneklem türü açısından elde edilen bilgilere göre katılımcıların büyük çoğunluğu gençlerden (25 yaş ve altı) oluşmaktadır. We Are Social'ın yapmış olduğu "2020 Global Digital" çalışma raporuna göre ülkemizin sosyal medya kullanımının yaş dağılımına bakıldığında en yüksek kullanım oranının 25-34 yaş aralığı olduğu görülmektedir (We Are Social, 2020). TÜİK verilerine bakıldığında ülkemizde bilgisayar kullanım oranının 2018 yılı itibariyle 16-24 yaş aralığı için %68,2, 25-34 yaş aralığı için %61,7 olduğu görülmektedir (TÜİK, 2020). Ayrıca literatür incelendiğinde araştırmaların çoğunluğunda genç yaştaki bireylerin akıllı telefon bağımlılığı riskinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Van Deursen vd, 2015). Bu bilgilere dayanarak akıllı telefon ve internet kullanımının özellikle gençler arasında yoğun olduğu ve gençler açısından ATB riskinin arttığı görülmektedir. Bunu destekler biçimde bu çalışma kapsamında incelenen tezlerde katılımcıların önemli bölümünü gençlerin oluşturduğu belirlenmiştir (Bkz. Şekil 7). TÜİK verilerine göre ülkemizde internet kullanım oranına bakıldığında 2019 yılı itibariyle 16-24 yaş aralığının oranı %90,8, 25-34 yaş aralığında %91,7, 35-44 yaş aralığında %85,9 olarak tespit edilmiştir (TÜİK, 2020). Bu bilgiye dayanarak 25-34 yaş grubunun da bağımlılığa yatkın olduğu göz ardı

edilmemelidir. Bu bağlamda örneklem grubu 25-34 yaş aralığı olan tez çalışmalarının yetersiz olması bir eksikliklerdir.

İncelenen tezlerde yer alan anahtar kelimelerle oluşturulan kelime bulutu neticesinde en fazla geçen anahtar kelimeler ergen, sosyal kaygı, yalnızlık, uyku kalitesi, depresyon, bağımlılık vb. olarak tespit edilmiştir. Ergen kelimesinin en sık karşılaşılan anahtar kelime olması, çalışmaların genel olarak genç ve genç yetişkinleri kapsamından kaynaklandığı söylenebilir (Atıcı, 2017; Dirik, 2016; Şanlı, 2018; Yiğit, 2019). Ancak genç yetişkinlerde de ATB riskinin gençlerde olduğu kadar tehlikeli olduğu açıktır. Bu kapsamda tez araştırmalarında genç yetişkinlere yönelik de çalışmaların sayısının artırılması gerekmektedir.

İncelenen tezler arasında ATB oranı belirtilenler irdelendiğinde katılımcıların ATB oranı %6,6 ile %56,6 arasında değiştiği görülmektedir. Kadınlarda ATB oranı %12 ile %68,9 arasında değişmekte iken erkeklerde ATB oranı %23 ile %47,8 arasında değişmektedir. Elde edilen oranlara bakıldığında kadın katılımcıların ATB oranının daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu sonucu destekler bir şekilde bazı çalışmalarda da kadın katılımcıların ATB oranının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (Bal ve Balcı, 2020; Choi vd., 2015; Çakır ve Oğuz, 2017; Göymen ve Ayaş, 2019; Van Deursen vd., 2015).

Elde edilen bilgilere göre tezlerde ATB ile ilişkili olarak en sık cinsiyet, sınıf düzeyi, yaş ve gelir durumu değişkenlerinin ele alındığı tespit edilmiştir. Buna karşın uluslararası alanyazında ATB ile ilişkili değişkenlerden uyku kalitesi (Sonawane vd., 2019; Soni, Upadhyay ve Jain, 2017), akademik performans (D'souza ve Sharma, 2020; Samaha ve Hawi, 2016;), yaşamdan memnuniyet (Buctot vd., 2020; Samaha ve Hawi 2016; Shahrestanaki vd., 2020), stres (Moqbel, 2020; Samaha ve Hawi, 2016), akıllı telefon kullanım unsurları (Buctot vd., 2020; Liu vd., 2016), akıllı telefon sık kullanım şekilleri (Haug vd., 2015; Liu vd., 2016), akıllı telefon kullanımına harcanan zaman (Aljomaa vd., 2016; Haug vd., 2015; Liu vd., 2016), depresyon (Kim vd., 2019; Lim vd., 2020) değişkenlerinin ele alındığı görülmektedir. Bu farklılığın en temel sebebi olarak ulusal anlamda tezlerde benzer demografik özelliklerle ilgili değişkenlerin sıklıkla tercih edilmesi gösterilebilir.

Tezlerden elde edilen önemli sonuçlara göre cinsiyet ile ATB arasında anlamlı ilişki tespit edilmeyen 31 çalışma tespit edilmiştir. Aynı şekilde ATB ile ekonomik durum (n=19), sınıf düzeyi (n=15), yaş (n=13), baba eğitim düzeyi(n=11) ve anne eğitim düzeyi (n=8) değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmayan tez çalışmalarının olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte ATB ile günlük akıllı telefon kullanım süresi (n=14), cinsiyet (n=12), yaş (n=9) ve internet kullanım süresi (n=7) değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Bu bilgileri destekler biçimde We Are Social'ın yapmış olduğu "2020 Global Digital" çalışma raporuna göre ülkemizde 83

milyonun üzerinde olan nüfusun yaklaşık 62 milyonu (%74) internet kullanmaktadır. Bunun yanı sıra günlük ortalama 7,5 saat internette zaman harcanmaktadır. (We Are Social, 2020). Ayrıca elde edilen sonuçlara göre ATB akademik başarıyı düşürmektedir sonucuna ulaşan 4 çalışma tespit edilmiştir. ATB ile düşük akademik başarı arasında ilişki olduğunu saptayan araştırmalar bu sonucu kanıtlamaktadır (Dayapoğlu, Kavurmaci ve Karaman, 2016; Hawi ve Samaha, 2016). ATB nedeniyle depresyon (n=6), yalnızlık (n=5) ve sosyal kaygı (n=6) seviyelerinin arttığı sonucuna ulaşan çalışmalar da tespit edilmiştir.

4.2. Öneriler

Teknoloji gerçek anlamda hayatımızı pek çok alanda olumlu etkilemekle beraber istenmeyen zararları da gün geçtikçe ortaya çıkmaktadır. Olumsuz durumların görülmesi teknolojinin kötü olduğu şeklinde kabul edilmemelidir. Bu noktada yanlış kullanım alışkanlıklarının önlenmesi ve oluşmuşsa tedavisi için gerekli adımların atılması gerekmektedir. Akıllı telefon bağımlılığı ile ilgili yapılan araştırmaların sayısının ve niteliğinin artırılması gerektiği düşünülmektedir. Akıllı telefon kullanımlarının çok küçük yaştan itibaren başlaması zararlı etkiler oluşturabilmekte ve bu doğrultuda ailelerin bu konuyla alakalı daha fazla bilgilendirilmesi gerekmektedir.

ATB ile ilişkili tezlerin incelenmesi neticesinde çalışmaların büyük çoğunluğunun nicel araştırma yöntemleri kullanılarak yürütüldüğü görülmektedir. ATB ile karma çalışmalar düzenlenerek daha derinlemesine araştırmalar yapılması özellikle önleyici uygulamalar ve müdahale çalışmaları için önemli öngörüler sunabilir.

Örneklem açısından bakıldığında ele alınan çalışmaların özellikle genç ve genç yetişkinler ile yapıldığı görülmektedir. Buna karşın "2020 Global Digital" raporunda özellikle 25-34 yaş arasındaki bireylerin diğer yaş gruplarına kıyasla daha fazla akıllı telefonları ile süre geçirdikleri bilinmektedir (We Are Social, 2020). Bu bağlamda yapılacak tezlerde özellikle bu yaş grubu ile yapılacak çalışmaların önemli çıktıları olacağı düşünülmektedir.

5. Kaynakça

- Aljomaa, S. S., Qudah, M. F. A., Albursan, I. S., Bakhiet, S. F. ve Abduljabbar, A. S. (2016). Smartphone addiction among university students in the light of some variables. *Computers in Human Behavior*, 61, 155-164.
- Atıcı, Ö. B. (2017). Ergenlerin Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Kontrol Hissi Düzeyleri Arasında İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul.
- Bal, E. ve Balcı, Ş. (2020). Akıllı Cep Telefonu Bağımlılığı: Kişilik Özellikleri ve Kullanım Örüntülerinin Etkinliği Üzerine Bir İnceleme. *Erciyes İletişim Dergisi*, 7(1), 369-394.

- Bian, M. ve Leung, L. (2015). Linking loneliness, shyness, smartphone addiction symptoms, and patterns of smartphone use to social capital. *Social Science Computer Review*, 33(1), 61-79.
- Buctot, D. B., Kim, N. ve Kim, J. J. (2020). Factors Associated with Smartphone Addiction Prevalence and its Predictive Capacity for Health-Related Quality of Life among Filipino Adolescents. *Children and Youth Services Review*, 104758.
- Choi, S.W., Kim, D.J. Choi, J.S., Ahn, H. Choi, E.J., Song, W.Y. Kim, S. ve Youn, H. (2015). Comparison of risk and protective factors associated with smartphone addiction and Internet addiction. *Journal of Behavioral Addictions*, 4(4), 308–314. DOI: 10.1556/2006.4.2015.043.
- Choliz, M. (2012). Mobile-phone addiction in adolescence: The test of mobile phone dependence. *Progress in Health Science*, 2(1), 33-44.
- Çakır, Ö. ve Oğuz, E. (2017). Lise öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri ile akıllı telefon bağımlılığı arasındaki ilişki. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1), 418-429.
- Dayapoğlu, N., Kavurmacı, M. ve Karaman, S. (2016). The relationship between the problematic mobile phone use and life satisfaction, loneliness, and academic performance in nursing students. *International Journal of Caring Sciences*, 9(2), 647-652.
- Dirik, K. (2016). Ergenlerde Akıllı Telefon Bağımlılığı İle Öz-Güven Arasındaki İlişkilerin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antrenman Eğitim Anabilim Dalı, İstanbul.
- D'souza, J. B. ve Sharma, S. (2020). Smartphone Addiction in Relation to Academic Performance of Students in Thailand. *Journal of Community Development Research (Humanities and Social Sciences)*, 13(2), 31-41.
- Durak, H. Y. (2020). Teknoloji Bağımlılıyla İlgili Kavramlar, Tanımlamalar ve İlişkili Faktörler Üzerine Bir İncelenme. *Gençlik ve Dijital Çağ*, 193–206.
- Göymen, R. ve Ayaş, T (2019). Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Oyun Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Online Journal of Technology Addiction and Cyberbullying*, 6(2), 36-52.
- Griffiths, M. (2003). Internet gambling: Issues, concerns and recommendations, *Journal of Cyber Psychology & Behavior*, 6(6), 557-568.
- Haug, S., Castro, R.P., Kwon, M., Filler, A., Kowatsch, T. ve Schaub, M.P. (2015). İsviçre'de gençler arasında akıllı telefon kullanımı ve akıllı telefon bağımlılığı. *Davranışsal bağımlılıklar dergisi*, 4 (4), 299-307.
- Hawi, N. S. ve Samaha, M. (2016). To excel or not to excel: Strong evidence on the adverse effect of smartphone addiction on academic performance. *Computers & Education*, 98, 81-89.
- Kim, S. G., Park, J., Kim, H. T., Pan, Z., Lee, Y. ve McIntyre, R. S. (2019). The relationship between smartphone addiction and symptoms of depression, anxiety, and attention-deficit/hyperactivity in South Korean adolescents. *Annals of general psychiatry*, 18(1), 1.
- Lim, P. K., Nordin, A. S. A., Yee, A., ve Tan, S. B. (2020). Prevalence of Smartphone Addiction in Patients with Depression and Its Association with Depression Severity: a Cross-sectional Study. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 1-15.
- Lin Y.H., Chang L.R., Lee Y.H., Tseng H.W., Kuo T.B.J. ve Chen S.H. (2014). Development and Validation of the Smartphone Addiction Inventory (SPAI). *PloS one*, 9(6).
- Liu, C. H., Lin, S. H., Pan, Y. C. ve Lin, Y. H. (2016). Smartphone gaming and frequent use pattern associated with smartphone addiction. *Medicine*, 95(28).

- Moqbel, M. (2020). Understanding the Relationship between Smartphone Addiction and Well-Being: The Mediation of Mindfulness and Moderation of Hedonic Apps. In Proceedings of the 53rd Hawaii International Conference on System Sciences.
- Samaha, M. ve Hawi, N. S. (2016). Relationships among smartphone addiction, stress, academic performance, and satisfaction with life. *Computers in Human Behavior*, 57, 321-325.
- Shahrestanaki, E., Maajani, K., Safarpour, M., Ghahremanlou, H. H., Tiyuri, A. ve Sahebkar, M. (2020). The relationship between smartphone addiction and quality of life among students at tehran university of medical sciences. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 7(1), 23-32.
- Sonawane, P. P., Mahajan, A. ve Shinde, C. S. (2019). Association Between Smartphone Addiction and Sleep Quality along with Objectively Measured Sleep, 13(4), 491.
- Soni, R., Upadhyay, R.K. ve Jain, M. (2017). Prevalence of smart phone addiction, sleep quality and associated behaviour problems in adolescents. *International Journal of Research in Medical Sciences*, 5, 515-519.
- Şanlı, M. E. (2018). Ergenlerin Akran İlişkilerinin Akıllı Telefon Bağımlılığına Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, Malatya.
- Türkiye İstatistik Kurumu (2020). Hanelerde bilişim teknolojileri bulunma oranı, 2004-2019. http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1028
- Türkiye İstatistik Kurumu, (2020) Sabit telefon, cep telefonu ve internet abone sayısı. <http://www.tuik.gov.tr/Adresinden> 25.05.2020 tarihinde alınmıştır.
- Türkiye İstatistik Kurumu (2020). Son üç ay içinde bireylerin yaş grubuna ve cinsiyetine göre bilgisayar ve İnternet kullanım oranları, 2004-2019. http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1028
- Uzbay, T. (2009). Madde Bağımlılığının Tarihçesi, Tanımı, Genel Bilgiler ve Bağımlılık Yapan Maddeler. *Meslek İçi Sürekli Eğitim Dergisi*, 21, 5-15.
- Van Deursen, A. J., Bolle, C. L., Hegner, S. M. ve Kommers, P. A. (2015). Modeling habitual and addictive smartphone behavior: The role of smartphone usage types, emotional intelligence, social stress, self-regulation, age, and gender. *Computers in human behavior*, 45, 411-420.
- We Are Social and Hootsuite, (2020), Dijital 2019 January Turkey, https://www.slideshare.net/DataReportal/digital-2020-turkey-january-2020-v01?from_action=save Erişim Tarihi: 26.05.2020.
- Yen, J. Y., Yen, C. F., Chen, C. C., Chen, S. H. ve Ko, C. H. (2007). Family factors of internet addiction and substance use experience in Taiwanese adolescents. *CyberPsychology & Behavior*, 10(3), 323-329.
- Yiğit, Y. E. (2019). Ergenlerde Akıllı Telefon Bağımlılığının Yalnızlık Üzerine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Biruni Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, İstanbul.
- Young, K. S. (1999). Internet addiction: Evaluation and treatment, *Student British Medical Journal*, 7, (pp. 351 – 352).

6. Extended Summary

Today, almost every individual provides access to the Internet with various digital devices at any time and from anywhere. Smartphones are also among the mentioned digital devices. Smartphones have become an indispensable part of human life due to the increase in interaction and the attraction of social media due to the large and touch screen of smartphones. Individuals now perform most of the work they do in their daily lives using smart phones. In addition to the positive points, unwanted negative situations can also occur with the use of the internet and smart phones. As a result of the misuse and excessive use of smartphones, some physical, mental and behavioral problems may arise and cause negative effects on individuals. In addition, due to the misuse and intensive use of smartphones, there are some negative consequences such as addiction, which have health, psychological and social effects. As a result of the unconscious use of smartphones, the risk of smartphone addiction may arise.

The aim of this study is to systematically examine the theses studied on smartphone addiction. In this context, the theses that are open to access from the National Thesis Center of the Council of Higher Education and include the keywords of smartphone addiction and phone addiction were determined by the criterion sampling technique. In the screening made according to these criteria, 48 theses between 2016-2020 were reached. This study is a descriptive study and document review steps were followed in order to examine the data obtained in the study. Some of the data in the 48 theses reached were tabulated. These data are as follows; thesis title, author, year, city, university, thesis type, institute, program, research model, sample, number of participants, smartphone addiction prevalence, keywords, variables considered in relation to the study and important results. These data were analyzed using Microsoft Power BI-Desktop program and WordArt Web 2.0 tool.

According to the information obtained, it was determined that the theses were mainly studied in 2019. However, the second most work was done in 2018. As a result of examination of the thesis that Turkey is seen to be emitted to work together with maximum overall thesis at universities in the province of İstanbul it took place. Among these universities, the most works were done with in Üsküdar University and İstanbul Gelişim University. It was determined that the related theses were mostly studied in the institute of social sciences and secondly in the institute of educational sciences. It was determined that the examined theses were mainly studied at the graduate level. Most of the related theses have been studied in the survey model, and the sample groups mostly consist of

people under 25 years old. It has been determined that nearly half of the theses analyzed, the number of participants is between 250-500. The most common keywords in related theses are smartphone, addiction, loneliness, adolescent, depression, sleep quality, life satisfaction, etc. in the form. However, gender, class level, age, income status etc. It was determined that the variables were discussed. It can be said that the main reason for this is that, in general, similar demographic characteristics are considered as dependent variables in most of the theses.

When the theses are handled according to the research model, it has been determined that the most quantitative studies are conducted. When the studies for which the research model was not specified were examined, it was seen that the theses were carried out with the scanning model. However, the model of the research is not expressed in these theses. According to the information obtained in terms of the sample type in the theses, the majority of the participants are young people (25 years and under). It should not be ignored that the 25-34 age group is also susceptible to addiction, and in this context, the insufficiency of thesis studies with the sample group between the ages of 25-34 is a deficiency. When the smartphone addiction prevalence is examined among the theses examined, it is seen that the smartphone addiction prevalence of the participants varies between 6.6% and 56.6%. smartphone addiction prevalence in women varies between 12% and 68.9%, while the prevalence of smartphone addiction in men varies between 23% and 47.8%. Looking at the prevalence obtained, it is seen that the smartphone addiction prevalence of female participants is higher. According to the important results obtained from the theses, 31 studies that did not find a significant relationship between gender and smartphone addiction were found. Likewise, there is no significant relationship between smartphone addiction and the variables of economic status (n = 19), class level (n = 15), age (n = 13), father education level (n = 11) and maternal education level (n = 8). It has been determined that there are thesis studies. On the other hand, there is a significant relationship between smartphone addiction and the variables of daily smartphone use duration (n = 14), gender (n = 12), age (n = 9) and internet usage duration (n = 7).

Although technology affects our lives positively in many areas, it can also cause unwanted damages. Appearance of negative situations should not be accepted as bad technology. At this point, necessary steps should be taken to prevent and treat misuse habits. It is thought that the number and quality of research on smartphone addiction should be increased. The use of smartphones from a very young age can cause harmful effects, and accordingly, families should be informed more about this issue. As a result of the examination of the theses related to smartphone addiction, it is seen that the majority of the studies were carried out using quantitative research

methods. Conducting more in-depth studies by organizing mixed studies with smartphone addiction can provide important insights, especially for preventive applications and intervention studies.

7. Ek-1 Araştırma Kapsamında İncelenen Tezler

1. Akgül, M. (2019). Tıp Fakültesi Öğrencilerinde Akıllı Telefon Bağımlılığının Yaygınlığı, Öngörücüleri, Karakter-Mizaç Özellikleri İle Olan İlişkisi ve Akademik Başarıya Etkisi. Uzmanlık Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Van.
2. Akbal, S. (2018). Sosyal Anksiyete Bozukluğu ve Akıllı Telefon Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul.
3. Akıncı, Ş. (2019). Sosyal Anksiyete Bozukluğu Tanılı Hastalarda Akıllı Telefon Bağımlılığı İlişkili Değişkenlerin Değerlendirilmesi. Uzmanlık Tezi, Gazi Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Ankara.
4. Alkın, S. (2018). Lise Öğrencilerinde Sosyal İlişkilerin Niteliği ve Akıllı Telefon Bağımlılığı İlişkisinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Tokat.
5. Atas, M. B. (2018). Ergenlerde akıllı telefon bağımlılığı ve sosyal görünüş kaygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul.
6. Atıcı, Ö. B. (2017). Ergenlerin Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Kontrol Hissi Düzeyleri Arasında İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul.
7. Boyalı, C. (2020). Öz-Kontrol İle Akademik Erteleme Arasındaki İlişkide Akıllı Telefon Bağımlılığının Aracı Rolünün İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, İstanbul.
8. Büdük, S. (2018). Obez Bireylerde Obezite Düzeyi İle Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Çevrimiçi Oyun Bağımlılığı İlişkisi. Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul.
9. Çelik, Ö. (2019). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Akıllı Telefon Bağımlılığı Düzeyleri ve Başa Çıkma Stratejilerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Anabilim Dalı, Elazığ.
10. Çetinkaya, S. (2019). Algılanan Anne Baba Tutumlarının Ergenlerde Akıllı Telefon Bağımlılığı İle İlişkisinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitim Anabilim Dalı, İstanbul.
11. Çevik, C. (2018). Üniversite Öğrencilerinde Akıllı Telefon Bağımlılığının Uyku Kalitesi, Depresyon ve Anksiyete Düzeyleri İle İlişkisinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul.
12. Daysal, B. (2019). Alaca İlçe Merkezindeki Lise Öğrencilerinde Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Psikososyal Faktörler. Yüksek Lisans Tezi, Hitit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, Çorum.
13. Demir, S. (2018). Lise Öğrencilerinde Akıllı Telefon Bağımlılığının Duygusal Zeka İle İlişkisinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Adana.

14. Demircan Uza, C. (2019). Üniversite Öğrencilerinde Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Nomofobi İle Mizaç Karakter Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Uzmanlık Tezi, Hatay Musatafa Kemal Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Hatay.
15. Derici, H. T. (2018). Evli Çiftlerde Facebook ve Akıllı Telefon Bağımlılığı İle Çatışma Çözüm Stilleri ve Evlilik Uyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul.
16. Dirik, K. (2016). Ergenlerde Akıllı Telefon Bağımlılığı İle Öz-Güven Arasındaki İlişkilerin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antrenman Eğitim Anabilim Dalı, İstanbul.
17. Doğan, S. (2019). Problem Çözme Becerileri ve Akıllı Telefon Bağımlılığı Belirtilerinin Ebeveyn Çocuk İletişimi Üzerindeki Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul.
18. Dursun, M. (2017). Orta Öğretim Öğrencilerinde Akıllı Telefon Bağımlılığının Yalnızlık, Yaşam Doyumu ve Bazı Kişisel Özellikler Bakımından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Erzincan.
19. Erkul, A. (2019). Polikliniğe Başvuran 18-25 Yaş Arasındaki Kişilerde Anksiyete-Depresyon İle Akıllı Telefon Bağımlılığı Arasındaki İlişki. Uzmanlık Tezi, Dicle Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Diyarbakır.
20. Göktaş, H. (2019). Lise Öğrencilerinin Akıllı Telefon Bağımlılığı, Mobil Telefon Yoksunluğu Korkusu (Nomofobi) ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişki. Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı, Isparta.
21. Görür, B. (2019). Ergenlerin Bağlanma Stilleri ve Sosyal Kaygıları İle Akıllı Telefon Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı, Gaziantep.
22. Göymen, R. (2019). Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Oyun Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitimde Psikolojik Hizmetler Anabilim Dalı, Sakarya.
23. Gültekin, Ş. (2019). 15-18 Yaş Grubundaki Ergenlerin Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Olumsuz Değerlendirilme Korkusunun İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Programı, Ankara.
24. Gümüş, A. (2018). Tıp Fakültesi Öğrencilerinde Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Depresyon Durumlarının Değerlendirilmesi. Uzmanlık Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Van.
25. Güneş, E. (2018). Zorbalık Eğilimi, Duygusal Özerklik ve Akıllı Telefon Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, İstanbul.
26. Kalen, S. (2018). Ergenlerde Akıllı Telefon Bağımlılığı İle Algılanan Anne Baba Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, İzmir.
27. Karahancı, P. (2018). Üniversite Öğrencilerinde Akıllı Telefon Bağımlılığı İle Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişki. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul.
28. Karaköse, H. B. (2019). Üniversite Öğrencilerindeki Akıllı Telefon Bağımlılığının Yaşam Doyumu ve

- Depresyon Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul.
29. Kızıltoprak, A. (2018). Lise Öğrencilerinin Akıllı Telefon Bağımlılığı İle İletişimci Biçimleri Arasındaki İlişki. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı, Konya.
 30. Koçyiğit, S. (2019). Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu Tanısı Alan ve Almayan Ergenlerin Akıllı Telefon Bağımlılığı Düzeyleri, Mizaç Özellikleri ve Anne Baba Tutumları Açısından Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik Psikoloji Anabilim Dalı, Ankara.
 31. Mazılı, S. (2019). Ergenlerde Akıllı Telefon Bağımlılığının Özdenetim Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Afyonkarahisar.
 32. Ölmeztoprak, V. K. (2019). Üniversite Öğrencilerinde Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu ve Dürtüsellik Akıllı Telefon Bağımlılığın Üzerine Etkisi. Uzmanlık Tezi, İnönü Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Malatya.
 33. Özata, M. (2019). Akıllı Telefon Bağımlılığı Belirtilerinin Uyku Kalitesi ve Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul.
 34. Özcan, B. (2019). Pamukkale Üniversitesi Öğrencilerinde Uyku Kalitesi ve Akıllı Telefon Bağımlılığı ile İlişki. Uzmanlık Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Denizli.
 35. Sarıççek, M. (2018). Akıllı Telefon Bağımlılığının Bağlanma Biçimleri İle İlişkisi:Tunceli İli Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul.
 36. Sarıgül, U. (2019). Psikoloji Öğrencilerinin Akıllı Telefon Bağımlılığı Düzeyleri İle Beğenilme Arzusu ve Yalnızlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: İzmir Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Çağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı, Mersin.
 37. Söyler, İ. (2019). Ergenlerde Akıllı Telefon Bağımlılığı İle Kendilik Algısı ve Okula Bağlanma Arasındaki İlişki. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, İstanbul.
 38. Süler, M. (2016). Akıllı Telefon Bağımlılığının Öznel Mutluluk Düzeyine Etkisinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Sakarya.
 39. Şanlı, M. E. (2018). Ergenlerin Akran İlişkilerinin Akıllı Telefon Bağımlılığına Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, Malatya.
 40. Tohumcu, M. U. (2018). İnternet ve Akıllı Telefon Bağımlılığı İle Benlik Saygısı ve Yalnızlık Arasındaki İlişkinin Çeşitli Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uygulamalı Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul.
 41. Tok, Ö. (2019). Üniversite Öğrencilerinde Akıllı Telefon Bağımlılığının İletişim Becerileri ve Yalnızlık Algısı Bakımından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul.
 42. Uğurlukol, M. (2017). Üsküdar Üniversitesi Öğrencilerinde Tütün Kullanım Bozukluğu İle Akıllı Telefon Bağımlılığı Arasındaki İlişki. Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul.
 43. Üstündağ Öcal, N. (2019). Üniversite Öğrencilerinde Akıllı Telefon Bağımlılığı Riski, Uyku Kalitesine Etkisi ve Ruhsal Belirtiler İle İlişkisi. Doktora Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Kayseri.

44. Yapça Kaypaklı, G. (2017). Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğunda Akıllı Telefon Bağımlılığı, İnternet Bağımlılığı ve Duygusal Zeka İle İlişkili Özellikler. Uzmanlık Tezi, Çukurova Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Adana.
45. Yıldırım, S. (2018). Ergenlerin öznel iyi oluş ve anne baba tutumları ile akıllı telefon bağımlılığı arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Sakarya.
46. Yiğit, Y. E. (2019). Ergenlerde Akıllı Telefon Bağımlılığının Yalnızlık Üzerine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Biruni Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, İstanbul.
47. Yumuşak, M. (2019). Üniversite Öğrencilerinde Akıllı Telefon Bağımlılığı, Uyku Kalitesi ve Yaşam Doyumu Düzeyleri. Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, Kayseri.
48. Yücelten, E. (2016). Üniversite Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı ve Akıllı Telefon Bağımlılığının Bağlanma Stilleri İle İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul.